

Priljeno: 06. 07. 2022				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	-607/22	-	AKO KVO	84/115 UP

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI ORGANIZACIONA JEDINICA POMORSKI FAKULTET, UNIVERZITET CRNE GORE

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Crne Gore dana 12.04.2022. godine je donijela Odluku o obrazovanju komisije za reakreditaciju Univerziteta Crne Gore (br. 02-607/22-46/58 UP od 12.04.2022. godine, br. 02-607/22-52/61 UP od 21.04.2022. godine, br. 02-607/22-55/65 UP od 04.05.2022. godine i br. 02-607/22-60/70 UP od 11.05.2022. godine, Prilog 1).

Komisija je imala zadatak da razmotri zahtjev za reakreditaciju organizacione jedinice Pomorski fakultet, Univerziteta Crne Gore sa izvještajem o samoevaluaciji i ostalom relevantnom dokumentacijom, te da na osnovu neposredne provjere činjeničnog stanja, dostavi Agenciji izvještaj o reakreditaciji organizacione jedinice Pomorski fakultet, Univerziteta Crne Gore, njegove usklađenosti sa akademskim i profesionalnim potrebama i usvojenim standardima i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila zahtjev za reakreditaciju sa izvještajem o samoevaluaciji organizacione jedinice Pomorski fakultet, Univerziteta Crne Gore, dopunu dokumentacije kao i drugu priloženu dokumentaciju. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je obavila posjetu organizacionoj jedinici Pomorski fakultet Univerziteta Crne Gore, dana 09.06.2022. godine (Prilog 2) tokom koje su obavljani razgovori sa rukovodstvom organizacione jedinice, dekanom i prodekanima za nastavu, članovima Komisije za samoevaluaciju, članovima Komisije za pripremu dokumentacije za reakreditaciju, zatim sa administrativnim osobljem, studentima i predstavnicima privrede. Tokom posjete su razjašnjene nedoumice u vezi ocjene ispunjenosti određenih standarda. Na osnovu predate i tražene dopunjene dokumentacije, a poštujući Zakon o visokom obrazovanju Crne Gore, Pravila o postupku reakreditacije i Standarde i smjernice za reakreditaciju propisane od strane Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja, kao i ostale propise koji regulišu oblast visokog obrazovanja, Komisija je stekla uvid u sve elemente koji su bili neophodni za donošenje reakreditacionog stava o ispunjenosti standarda.

U skladu sa prethodno navedenim, Komisija, u postupku reakreditacije Univerziteta Crne Gore (sa organizacionim jedinicama) podnosi sljedeći izvještaj o reakreditaciji za organizacionu jedinicu Pomorski fakultet, Univerziteta Crne Gore.

OPŠTI PODACI

Naziv ustanove:	Univerzitet Crne Gore
Naziv organizacione jedinice:	Pomorski fakultet
Studijski programi:	Osnovni akademski studijski program Nautika i pomorski saobraćaj (180 ECTS) Osnovni akademski studijski program Brodomaštinstvo (180 ECTS)

	<p>Osnovni akademski studijski program Pomorska elektrotehnika (180 ECTS)</p> <p>Osnovni akademski studijski program Menadžment u pomorstvu i logistika (180 ECTS)</p> <p>Master akademski studijski program Pomorske nauke (120 ECTS)</p> <p>Master akademski studijski program Menadžment u pomorstvu i logistika (120 ECTS)</p> <p>Doktorski akademski studijski program Pomorske nauke (180 ECTS)</p> <p>Doktorski akademski studijski program Menadžment u pomorstvu i logistika (180 ECTS)</p>
Naučna oblast:	<p>Tehničko-tehnološke nauke</p> <p>Društvene nauke</p>

Obrazac za

IZVJEŠTAJ O REAKREDITACIJI sa uputstvom

Komisija u ocjeni ispunjenosti standarda i njihovih kriterijuma za eksternu evaluaciju ustanove koristi sljedeće kriterijume za ocjenjivanje:

- Eliminacioni kriterijum u slučaju kada neispunjavanje standarda ili njegovih elemenata uslovljava negativan reakreditacioni stav - odbijanje zahtjeva za reakreditaciju;
- Potreban kriterijum u slučaju kada standard ili njegovi kriterijumi nijesu ispunjeni, ali se proces reakreditacije i realizacija studijskih programa mogu nastaviti ako kriterijum može biti ispunjen u periodu koji je određen preporukom komisije.

U komentarima, eksperti u komisiji daju svoje jedinstveno mišljenje o:

- ispunjenosti ili djelimičnoj ispunjenosti standarda i njegovih elemenata,
- mjeri usklađenosti organizacije rada ustanove i planirane realizacije studijskih programa sa važećim standardima, nacionalnim dokumentima i dokumentima Evropskog prostora visokog obrazovanja,
- potrebi za dodatnim objašnjenjima,
- preporuci za ispunjavanje standarda i kriterijuma,
- korekcijama koje je potrebno pripremiti i korekcijama koje je potrebno izvršiti,
- rokovima za korekcije,
- prednostima i nedostacima ispunjenosti određenih standarda, odnosno kriterijuma,
- svim ostalim pitanjima koja se tiču ocjene ispunjenosti standarda, odnosno kriterijuma.

Početna faza ispunjenosti standarda ili pojedinačnog kriterijuma podrazumijeva da je plan za njegovo ispunjavanje odobren od organa upravljanja ustanovom ili organizacionom jedinicom, ili da je započeta implementacija standarda, odnosno kriterijuma.

STANDARD 1. POLITIKA OBEZBJEĐENJA KVALITETA

Ustanove treba da imaju politiku obezbjeđenja kvaliteta koja je javna i koja predstavlja dio njihovog strateškog upravljanja. Unutrašnji akteri treba da izgrađuju i implementiraju ovu politiku kroz odgovarajuće strukture i procese, uz uključivanje spoljnih aktera.

Smjernice:

Politike i procesi su glavni nosioci koherentnog sistema za obezbjeđenje kvaliteta ustanove koji obrazuje ciklus za stalno poboljšanje i doprinosi odgovornosti ustanove. Takav sistem pruža podršku razvoju kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji akteri preuzimaju odgovornost za kvalitet i uključeni su u obezbjeđenje kvaliteta na svim nivoima ustanove. Kako bi se to i omogućilo, politika ima formalan status i javno je dostupna.

Politike obezbjeđenja kvaliteta su najdjelotvornije kad odražavaju odnos između istraživačkog rada, učenja i nastave, te uzimaju u obzir nacionalni kontekst u kojem ustanova djeluje, institucionalni kontekst, kao i njen strateški pristup. Takvom politikom pruža se podrška:

- organizaciji sistema za obezbjeđenje kvaliteta;
- odsjecima, školama, fakultetima i drugim organizacionim jedinicima, kao i upravi ustanove, zaposlenim pojedincima i studentima, da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta;
- akademskom integritetu i slobodama, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara;
- zaštiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih;
- uključivanju spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.

Politika se provodi kroz niz procesa za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta koji omogućavaju učešće cjelokupne ustanove. Odluku o tome na koji način će se politika sprovoditi, pratiti i revidirati donosi ustanova.

Politikom obezbjeđenja kvaliteta takođe su obuhvaćeni i svi kriterijumi aktivnosti ustanove, koji su podugovoreni ili koje realizuju druge strane.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politika obezbjeđenja kvaliteta formalno usvojena i javno dostupna (datum usvajanja, internet stranica sa javno dostupnim dokumentom).	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Politika obezbjeđenja kvalitete je oblast koje je na Univerzitetu Crne Gore prepoznata normativnim aktima.

Krovni akt Univerziteta Crne Gore je Statut, gdje su definirane procedure samoevaluacije i ocjene kvaliteta. Pored Statuta, Univerzitet Je usvojio i Pravilnik o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne. Postoje i Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluaciju, koje je izradio Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta. Univerzitet Crne Gore je usvojio i Strategiju razvoja Univerziteta za period 2019-2024. godine, koja, takođe, prepoznaje kao jedan od ciljeva njegovanje kulture kvaliteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Politika podržava organizaciju sistema za obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Univerzitet obezbjeđuje kontinuirani razvoj sistema kvaliteta u svim aspektima svog djelovanja. Statutom Univerziteta Crne Gore uređen je mehanizam obezbjeđenja kvaliteta i definisane su nadležnosti na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica.</p> <p>Na nivou Univerziteta, uspostavljen je Centar za unapređenje kvaliteta, kao dio organizacione strukture Rektorata i nadležan je za funkcionisanje sistema za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu. U okviru Centra funkcioniše i Odbor za upravljanje sistemom kvaliteta.</p> <p>Postupak za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta sprovodi se u skladu sa kriterijumima i standardima za samovrednovanje i procedurama za ocjenjivanje kvaliteta ustanova visokog obrazovanja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Politika podržava organizacione jedinice kao i pojedinačno zaposlene, a studenti se podstiču da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Statut, kao krovni akt Univerziteta definiše proceduru samoevaluacije i ocjene kvaliteta. Predviđeno je da organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa.</p> <p>Svaka organizaciona jedinica Univerziteta ima komisiju za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta. Komisiju imenuje Vijeće jedinice, iz reda akademskog osoblja sa akademskim, odnosno naučnim zvanjem i predstavnika studenata.</p> <p>Statutom Univerziteta Crne Gore predviđeno je da organizacione jedinice vrše redovno preispitivanje i reviziju svojih studijskih programa, o čemu sačinjavaju odgovarajuće izvještaje. Vijeća organizacionih jedinica obezbjeđuju akademsko osoblje koje zadovoljava standarde kvaliteta, koje je kvalifikovano i kompetentno u predmetnoj oblasti, i u cjelosti upoznato sa nastavnim planovima i ishodima učenja, te ih permanentno sprovode.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Politika podržava akademski integritet i slobode, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Djelatnost Univerziteta zasnovana je na akademskim slobodama. Postoji Etički kodeks Univerziteta Crne Gore kojim se uređuju moralna i profesionalna načela kojih se mora pridržavati akademsko i drugo osoblje i studenti. Kreiran je sajt za akademski integritet koji služi studentima. Internim procedurama posebno je uređen mehanizam otkrivanja akademskih prevara na nivou master i doktorskih studija, upotrebom softvera za otkrivanje plagijata od strane Centra za unapređenje kvaliteta, Centra za doktorske studije, a provjeravaju se i publikacije Univerziteta, za što je nadležan Uređivački odbor. Univerzitet je donio i Odluku o korišćenju softvera za utvrđivanje plagijata na Univerzitetu Crne Gore.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Politika štiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Statutom Univerziteta Crne Gore predviđeno je da se obezbjeđuje slobodu organizovanja i udruživanja, kao i zaštitu od diskriminacije po bilo kom osnovu. Univerzitet svojim Etičkim kodeksom uređuje osnovna moralna i profesionalna načela akademskog i drugog osoblja.

Statutom je predviđeno da se svi izbori u akademska zvanja vrše na osnovu akademskih zasluga, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu. Statutom je predviđeno da prava i obaveze studenata, utvrđena zakonom, se ostvaruju na način da svaki student ima posebno pravo na jednakost, različitost i zaštitu od svih oblika diskriminacije, u skladu sa zakonom i ovim statutom.

Etičkim kodeksom Univerziteta kao neprihvatljive su označene pojave i ponašanja u okviru univerzitetske zajednice, u nastavi i profesionalnom radu kao što su: korupcija, diskriminacija, uznemiravanje, sukob interesa, neloyalnost, neodgovornost itd. Etičkim kodeksom Univerziteta zabranjen je svaki oblik diskriminacije studenata po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog i etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovinskog stanja, bračnog i porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Politika podržava uključivanje spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Univerzitet vrši konsultacije sa poslodavcima, predstavnicima zaposlenih i drugim partnerima. Konsultacije sa partnerima su dio periodičnog pregleda studijskih programa i dodjeljivanja diploma, a uključuju sve partnere: bivše studente, poslodavce, sindikate, predstavnike lokalne samouprave i državnih organa.

U radu Centra za unapređenje kvaliteta mogu učestvovati strani eksperti, istaknuti profesori i istraživači, stručnjaci u oblasti kvaliteta, kao i predstavnici partnera zainteresovanih za realizaciju pojedinih projekata

iz oblasti kvaliteta. Centar za unapređenje kvaliteta uređuje javnost rada i način prezentacije podataka sistema za obezbjeđenje kvaliteta na nivou Univerziteta i jedinica.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Povećati procentualnu ispunjenost ciljeva Strategije razvoja fakulteta u odnosu na postavljene ciljeve.

STANDARD 2. IZRADA I ODOBRAVANJE PROGRAMA

Ustanove treba da imaju procese za izradu i odobravanje programa. Programi treba da budu izrađeni na takav način da ispunjavaju ciljeve koji se pred njih postavljaju, kao i predviđene ishode učenja. Kvalifikacije do kojih programi vode treba da budu jasno određene i predstavljene, i da se pozivaju na tačan nivo u okviru nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim i na Kvalifikacioni okvir u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Smjernice:

Studijski programi predstavljaju suštinu nastavne misije ustanova visokog obrazovanja. Kroz njih se studentima pružaju akademska znanja i vještine, kao i prenosive vještine koje mogu uticati na njihov lični razvoj i naići na primjenu u njihovim budućim karijerama.

Programi:

- sadrže opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja;
- izrađuju se u saradnji sa studentima i ostalim akterima;
- imaju koristi od spoljne ekspertize i referenci;
- odražavaju četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti);
- izrađuju se tako da omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije;
- definišu očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita;
- obuhvataju dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno;
- podliježu procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Studijski program sadrži opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i ima jasno utvrđene planirane ishode učenja.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Iz Izvještaja o samoevaluaciji vidljivo je da su studijski programi tako formirani da osiguravaju profesionalna znanja, vještine i kompetencije za aktivno participiranje u oblikovanju i razvoju struke. Ishodi učenja su jasno definisani i ostvaruju se kroz proces realizacije studijskog programa

<p>Pomorski fakultet realizuje studijske programe na osnovnim, master i doktorskim studijama. Svi studijski programi su strukturno usklađeni sa Zakonom o visokom obrazovanju, strategijom razvoja fakulteta, utvrđenim standardima za akreditaciju Univerziteta i usaglašeni sa evropskim standardima u pogledu uslova upisa, trajanja studija, transfera kredita, sticanja diplome i načina studiranja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Studijski program se izrađuje u saradnji sa studentima i ostalim akterima.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Svi studijski programi na Pomorskom fakultetu su akreditovani shodno važećim zakonskim procesima u Crnoj Gori I isto tako zahtjevama Međunarodne Konvencije o standardima obuke, izdavanja sertifikata i držanja straže za pomorce (eng. STCW- Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers). Poboljšanja postojećih programa se pokreću u cilju osavremenjavanja i prema potrebama tržišta rada. Te promjene se pokreću i pripremaju uz pomoć stručnjaka iz akademskih i neakademskih oblasti, predstavnika studenata, kao i poslovnih partnera fakulteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Studijski program ima koristi od spoljne ekspertize i referenci.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Iz Izvještaja o samoevaluaciji vidljivo je da ima fakultet intenzivnu saradnju sa kompanijama i učestvuje u realizaciji značajnog broja međunarodnih i domaćih projekata. Pomorski fakultet Kotor zbog specifičnosti studijskih programa kontinuirano prati potrebe međunarodnog pomorskog tržišta rada i ima veći broj zaključenih ugovora sa privrednim subjektima i drugim visookobrazovnim institucijama. Stalna interakcija sa predstavnicima privrede i struke ogleda se i prilikom osavremenjavanja strukture nastavnih planova, te sadržine predmeta u okviru studijskih programa. Iskustvo stečeno kroz učešće i rukovođenje u ovim projektima predstavlja osnov preko kojih se stiču nova znanja iz različitih naučnih oblasti koja se koriste za unapređenje i osavremenjavanje studijskih programa. Na taj način studenti se, ne samo upoznaju sa vodećim trendovima u oblastima za koje se školuju, već im se pruža mogućnost saradnje sa tim kompanijama, a nastavni proces se prilagođava istim.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Studijski program odražava četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti).	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski programi usklađeni su sa standardima i smjernicama Evropskog prostora visokog obrazovanja. Implementacijom sistema kvaliteta i inovativnim studijskim programima fakultet obezbjeđuje uključivanje i pripremu studenata za aktivno uključivanje i pripremu za njihove buduće karijere (uspješnost na tržištu rada</p>		

- zapošljavanje), podršku ličnom razvoju studenata, stvaranje široke baze znanja, kao i stimulisanje istraživačkog rada i inovacija.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Studijski program izrađuje se tako da omogućava nesmetano napredovanje studenata kroz studije.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski program je strukturiran na način da omogućava kontinuirano sticanje kompetencija i napredovanje studenata.</p> <p>Iz Izvještaja o samoevaluaciji vidljivo je da je nastavni plan organizovan tako da proces učenja kreće od bazičnih predmeta, gdje se stiče neophodno znanje za nastavak školovanja. Kako studiranje odmiče broj stručnih disciplina i kompleksnost gradiva se povećava. Za sve studente kojima su potrebna dodatna pojašnjenja, organizuju se konsultacije a ako je potrebno i dopunska nastava. Na taj način, studijski programi omogućavaju nesmetano napredovanje studenata tokom studija.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Studijski program definiše očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Studijski programi usklađeni su sa standardima i smjericama Evropskog prostora visokog obrazovanja.</p> <p>Za svaki predmet postoji ECTS katalog koji opisuje cilj predmeta, sadrži akademski kalendar, literaturu, način ocjenjivanja i opterećenje studenta izraženo brojem ECTS kredita. Prema tome, na osnovu ECTS kataloga studenti se upoznaju sa načinom studiranja i predviđenim vremenom neophodnim za savladavanje nastavnih disciplina (predavanja, računске vježbe, laboratorijske vježbe i samostalni rad).</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Studijski program obuhvata dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Iz Izvještaja o samoevaluaciji vidljivo je da se mogu praktična znanja, vještine i kompetencije sticati u laboratorijama fakulteta ili praksom kod privrednih partnera za nesmetano uključivanje na tržište rada. Način i vrijeme organizovanja svih oblika nastave predviđeni su planom organizacije nastave i rasporedom časova. Studijski program sadrži praktičnu nastavu, kao i ishode učenja za naučnu oblast kojoj pripada studijski program, odnosno kompetencije za obavljanje djelatnosti. Studijski programi se realizuju na način da imaju minimum 25 % praktične nastave kako je propisano Zakonom o visokom obrazovanju. Praktična nastava se, zavisno od studijskog programa realizuje kroz praktičan rad u okviru određenih kurseva koji to omogućavaju.</p>		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Studijski program podliježe procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.	Ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar</i> Uvođenje novih studijskih programa kroz proces akreditacije, modifikacije i poboljšanja postojećih programa, se pokreću u cilju osavremenjavanja i prema potrebama tržišta rada. Fakultet predlaže uvođenje novih studijskih programa koje odobrava Vijeće fakulteta. Konačnu odluku donosi Univerzitet Crne Gore na osnovu Statuta Univerziteta Crne Gore. Na kraju svakog studijskog programa na svim nivoima studija, stiče se diploma i dodatak diplomi u gdje su jasno naznačeni broj formalno priznatih i stečenih ECTS kredita po predmetima i po studijskom programu.		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja studijskog programa.
- ❖ Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijeduje izvođenje svih aktivnosti realizacije studijskih programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.

STANDARD 3. UČENJE, NASTAVA I PROVJERA ZNANJA USMJERENI NA STUDENTA

Ustanove treba da osiguraju da se programi izvode na način kojim se studenti podstiču na preuzimanje aktivne uloge u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava takav pristup.

Smjernice:

Učenje i nastava usmjereni na studenta imaju važnu ulogu u stimulisanju motivacije studenata, njihove samorefleksije i angažovanosti u procesu učenja. To podrazumijeva pažljivo razmatranje izrade i izvođenja studijskih programa i ocjenu ishoda.

Implementacija procesa učenja i nastave usmjerenih na studenta, uključuje:

- poštovanje i prilagođavanje različitostima studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja;
- razmatranje i korišćenje različitih načina izvođenja nastave, gdje je prikladno;
- fleksibilno korišćenje raznih pedagoških metoda;
- redovno vrednovanje i prilagođavanje načina izvođenja nastave i pedagoških metoda;
- podsticanje osjećaja samostalnosti kod učenika, osiguravajući pri tom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja;
- promovisanje uzajamnog poštovanja u odnosu između studenata i nastavnika;
- odgovarajuće postupke za rješavanje po prigovorima studenata.

Imajući u vidu značaj provjere znanja za napredovanje studenata kroz studije i za njihove buduće karijere, u okviru procesa za obezbjeđenja kvaliteta za provjeru znanja vodi se računa o sljedećem:

- lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti;
- kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju;
- provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja;
- gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača;
- pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti;
- provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama;
- postoji formalna procedura za žalbe studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kod učenja i nastave poštuje se i prilagođava različitostima studenata i njihovim potrebama, omogućavajući fleksibilne putanje učenja.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Studentima se daje da mogućnost formiranja grupa za praktični rad što im omogućava timski rad u grupama po svom izboru, sklonostima i različitostima.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kod učenja i nastave razmatraju se i koriste različiti načini izvođenja nastave, gdje je prikladno.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Univerzitet Crne Gore je razvio DL platformu na kojoj su postavljeni materijali za sve predmete u okviru pojedinačnih studijskih programa. Za realizaciju koriste Zoom platformu, Skype ili MO Teams.</p> <p>U nastavnom procesu se koriste VIDEOTEL materijali (Naslovi za obuku i obrazovanje pomorskih kadrova) za koje je fakultet osigurao pretplatu od davaoca usluga.</p> <p>(Čl.6. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
Kod učenja i nastave fleksibilno se koriste razne pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Nastavno osoblje koristi različite pedagoške metode. Metodika nastave usmjerena je na razvoj samostalnog, aktivnog učenja. Na postdiplomskim studijama težište je na razvoju metoda analize i sinteze, statističke obrade podataka i njihove interpretacije. Student se promatra kao pojedinac te da se po potrebi, pedagoške i didaktičke metode prilagođavaju, mijenjaju i usaglašavaju. Insistira se na interakciji sa studentima, kombiniranim metodama nastave.</p> <p>(Čl.3. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kod učenja i nastave redovno se vrednuju i prilagođavaju načini izvođenja nastave i pedagoške metode.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Za svaki kolegij na svakom studijskom programu je dato na koji način se vrijednuju oblici provjere znanja (testovi, seminarski radovi, prezentacije, kolokviji, laboratorijski rad, rad na simulatoru). Tokom semestra studenti se navrijeme informiraju o rezultatima ispita ili provjera znanja.</p> <p>(Čl.9. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

d. Kod učenja i nastave podstiče se osjećaj samostalnosti kod učenika, osiguravajući pritom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Studenti imaju kao oblike provjere znanja: izradu seminarskih radova, prezentacije, domaće radove, projekte, prevode, intervjuje, izvještaje, laboratorijske praktikume, i slično.</p> <p>Studenti master i doktorskih studija se potiču da kroz učešće u radionicama, okruglim stolovima i konferencijama samostalno prezentiraju radove i rezultate svojih istraživanja na studentskim konferencijama. Studenti pišu i radove u koautorstvu s nastavnicima.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kod učenja i nastave promoviraju se uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Promovira se uzajamno poštovanje između studenata i zaposlenih na fakultetu, isto i između samih studenata. Ukazuje se na osnovna načela akademskog integriteta određenih akademskim integritetom i etičkim kodeksom.</p> <p>(prilog 3.1 - Ugovor o studiranju)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kod učenja i nastave postoje odgovarajući postupci za rješavanje po prigovorima studenata.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Postoje jasni i odgovarajući postupci za rješavanje po prigovorima studenata. Student se prvo obraća predmetnom nastavniku, ako se ne nađe rješenje onda se obraća voditelju studijskog programa, slijedeći u hijerarhijskoj strukturi su prodekani i konačno ako je potrebno i dekan.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar:</i></p> <p>Svi učesnici u nastavnom procesu se educiraju s ciljem upoznavanja s metodama testiranja i ispitivanja. Naročito se vodi računa da se studenti upoznaju s mogućnostima koje nude nove tehnološke i digitalne metode.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Definirano je na koji način se vrijednuju oblici provjere znanja, kao i kriteriji za ocjenjivanje. Na početku studijske godine, svaki predmetni nastavnik obavijesti studente o oblicima provjere znanja i kriterijima za ocjenjivanje koji se ne mogu mijenjati u toku studijske godine. Studenti su unaprijed upoznati s načinima provjere znanja i kriterijima za prolaznost i ocjenjivanje na ispitu.</p> <p>(Čl.8. i čl.30. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije, koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U okviru ECTS kataloga svakog predmeta na svakom studijskom programu, te u zavisnosti od njegove specifičnosti je dato na koji način se vrijednuju oblici provjere znanja (testovi, seminarski radovi, prezentacije, kolokvijumi, laboratorija). Tokom semestra studenti se informiraju o rezultatima provjera znanja. Nakon objavljivanja rezultata provjera znanja student ima mogućnost konsultacija u okviru kojih dobija smjernice za poboljšanje svog rada, odnosno korekciju postignutih rezultata ukoliko je to potrebno.</p> <p>Čl.27. - Pravila studiranja na osnovnim studijima</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača.	Djelimično ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Obično je na predmetu angažovan jedan nastavnik i saradnik. Međutim, ukoliko je moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača koji su nosioci predmeta. U slučaju komisijskog ispitivanja provjeru znanja vrši komisija od obično tri ispitivača. Zbog nedostatka nastavnika za pojedine kolegije i ingažiranja vanjskih</p>		

suradnika na nekim kolegijima nije moguće uvijek udovoljiti standardu za provjeru znanja od strane više od jednog ispitivača.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Uvedeni su dodatni 'korona rokovi' za studente koji su bili spriječeni da prisustvuju nekoj provjeri znanja. Informacije o ovim rokovima se blagovremeno postavljaju na web stranice fakulteta. Termini dodatnih rokova se usvajaju na Vijeću fakulteta i objavljuju. Studentima koji zbog bolesti ili posebnih potreba onemogućeni prisustvovati provjeri znanja se omogućuje adekvatno pohađanje nastave i polaganje ispita.</p> <p>(Čl.41. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
l. Provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Provjera znanja je regulirana Pravilima studiranja na Univerzitetu Crne Gore odgovarajućom procedurom sistema kvaliteta (PFP09 nastavni proces), te podrazumijeva pravično i transparentno ocjenjivanje. Nakon svakog kolokvija studentima su dostupni rezultati, a posebno se nakon završetka redovnih ispitnih rokova studentima se daje mogućnost da predmetnom profesoru i prodekanu za nastavu prijave eventualne propuste vezane za način bodovanja ili ocjenu.</p> <p>U okviru pravila studiranja regulisani su i postupci reagovanja studenata na nepravedno ocjenjivanje, primjedbe na ocjenu kao i zahtjev za poništenje ocjene („Prigovor na prolaznu ocjenu ispita“).</p> <p>(Čl.31. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
m. Postoji formalna procedura za žalbe studenata.	Ispunjeno	<u>Eliminacioni</u>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Student koji nije zadovoljan ostvarenom prolaznom ocjenom, ima pravo da, nakon verifikacije ocjene podnese zahtjev prodekanu za nastavu za poništenje ocjene i ponovno polaganje ispita. Postupajući po</p>		

podnijetom zahtjevu, prodekan donosi odluku. Odobreno ponovno polaganje ispita realizuje se u sljedećem propisanom ispitnom roku kod predmetnog nastavnika.

Takođe, student ima pravo da dekanu podnese prigovor na ocjenu ukoliko smatra da ispit (ili bilo koja provjera znanja) nije obavljen u skladu sa zakonom, statutom ili pravilima i to u roku od 48 sati od dobijanja ocjene. Dekan u roku od tri dana formira komisiju koja utvrđuje da li je ocjena data suprotno propisima, te da pregleda i ponovo ocijeni pisani ili drugi rad studenta, ili da ga ponovo ispita.

Komisija ima tri člana ako su nastavnici iz iste ili srodnih oblasti. Ukoliko se traži izuzeće predmetnog nastavnika, on ne može biti član komisije. Odluku o ocjeni donosi komisija većinom glasova i odluka je konačna.

(Čl.42. - Pravila studiranja na osnovnim studijima)

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Pošto zbog nedostatka nastavnog kadra ima više angažovanih vanjskih saradnika, za pojedine predmete nije moguće organizovati na ispitu provjeru znanja od strane više od jednog ispitivača, onda je potrebno barem organizirati kontrolu ocjenjivanja pismenih ispita od strane dva nastavnika (pored predmetnog nastavnika još jednog iz istog područja bez obzira je li stalno zaposlen ili je to vanjski saradnik).

STANDARD 4. UPIS STUDENATA, NJIHOVO NAPREDOVANJE KROZ STUDIJE, PRIZNAVANJE I SERTIFIKACIJA

Ustanove treba na dosljedan način da primjenjuju prethodno definisane i objavljene propise koji obuhvataju sve faze studiranja, odnosno upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikaciju.

Smjernice:

Obezbjediavanje uslova i podrške koji su neophodni za napredovanje studenata kroz akademsku karijeru je u najboljem interesu svakog pojedinačnog studenta, programa, ustanove i sistema. Od ključnog je značaja da procedure upisa, priznavanja i završetka studija budu primjerene svrsi, naročito kada su studenti mobilni u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Važno je da se politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način, i da je obezbijeđeno upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.

Ustanove treba da uspostave i procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

Pravično priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, perioda studija i prethodnog učenja, uključujući priznavanje neformalnog i informalnog učenja, predstavljaju osnovne komponente za osiguravanje napredovanja studenata kroz studije, pri čemu se promoviše mobilnost. Odgovarajuće procedure za priznavanje, oslanjaju se na:

- usklađenosti institucionalne prakse priznavanja sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju;
- saradnju sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i nacionalnim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.

Diplomiranje predstavlja kulminaciju perioda studiranja studenata. Studenti treba da dobiju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode se dosljedno i na transparentan način. Obezbjedeđeno je upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.	Ispunjeno	Eliminacioni
<i>Komentar:</i>		
Upis u prvu godinu studija vrši se na osnovu natječaja za upis kojeg raspisuje Univerzitet Crne Gore i objavljuje na sajtu Univerziteta i organizacionih jedinica, kao i u novinama. Prijedlog broja studenata za upis utvrđuje Vijeće Pomorskog fakulteta Kotor, u skladu sa potrebama tržišta rada i osobenostima i mogućnostima ljudskih, tehničkih i prostornih potencijala u okvirima koji je dozvoljen licencom.		

Raspisani natječaj je transparentan i dostupan svim kandidatima. Na web stranici Pomorskog fakulteta Kotor dostupna su korisna dokumenta kao što su „Upis“ i „Važna dokumenta za upis“ koji je postavljen kao jedna od prioritarnih vijesti u periodu od nekoliko mjeseci prije raspisivanja natječaja, pa sve do završetka upisa studenata. Takođe, zainteresovani srednjoškolci sve potrebne informacije o upisu dobijaju preko kontakt telefona fakulteta, društvenih mreža i posebnih mail adresa.

Svake godine vrši se promocija Pomorskog fakulteta Kotor obilaskom srednjih škola u zemlji i okruženju, organizovanjem „ Info dana“, a postoje i brojne informativne i druge brošure u vezi upisa.

Kriterijumi za upis su: uspjeh u srednjoj školi u sva četiri razreda srednje škole, rezultat postignut na maturalnom ispitu, te uspjeh iz matematike i engleskog jezika u trećem i četvrtom razredu, kao dva predmeta koji su od značaja za nastavak obrazovanja, te nagrade na takmičenjima i diploma „ Luča“ odnosno njoj ekvivalentna diploma koja se dobija van Crne Gore. Za studente koji nisu imali eksterni maturalni ispit organizira se dodatni test iz matematike i engleskog jezika (nije obavezan) u cilju postizanja većeg broja bodova. Nakon završenog postupka prijavljivanja, klasifikacionog postupka i upisa, odluku o upisu donosi Vijeće fakulteta, a upis verifikuje Senat Univerziteta. Postupak bodovanja, upisa i ostala bitna pitanja, određena su Pravilnikom o bližim uslovima, kriterijumima i postupku upisa u prvu godinu studija Univerziteta Crne Gore Nakon sprovedenog postupka podnošenja dokumentacije, preliminarne a zatim konačne rang liste su takođe transparentne, ističu se na vidljivom mjestu u zgradi Fakulteta i internet stranici Fakulteta. Kandidati koji smatraju da postoje nepravilnosti, imaju pravo žalbe centralnoj komisiji za upis koja sprovodi dalje korake. Ova procedura također je propisana pravilnikom o upisu. Nakon perioda koji je predviđen za žalbe objavljuje se konačna rang lista i provodi upis.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uspostavlja procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Postoje Standardi i indikatori za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta Pomorskog fakulteta Kotor/samoevaluacija odluka broj 01-4283 .

Kroz preispitivanje od strane rukovodstva koje se radi jednom godišnje, a u skladu sa procedurom sistema kvaliteta PF P12 Preispitivanje od strane rukovodstva, kao sastavni dio Zapisnika o preispitivanju rukovodstva prate se informacije o napredovanju studenata kroz studije kao što su: Semestralna prolaznost studenata po predmetima; Prolaznost (upis) studenata po godinama; Broj diplomiranih studenata po generaciji; Zadovoljstvo studenata nastavnim procesom i vodi se Zapisnik o preispitivanju od strane rukovodstva).

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Institucionalna praksa priznavanja je u skladu sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Na Pomorskom fakultetu Kotor vrši se priznavanje diploma i kvalifikacija stečenih izvan Crne Gore u cilju odobrenja upisa ili prepisa na studijske programe fakulteta (Zakon o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija, Sl. list 57/2011, 42/2016. Isto se u posebnom postupku vrši u skladu sa podnijetom molbom za priznavanje koju podnosi budući student koji je prethodno obrazovanje stekao u inozemstvu i uz molbu podnosi ovjerene kopije isprave koja se priznaje spisom predmeta koje je pohađao. Nakon provedenog postupka utvrđivanja prohodnosti prethodno stečenog obrazovanja, provjere vjerodostojnosti isprave i ostalih radnji, dekan donosi rješenje o priznavanju isprave, stečene diplome. Dispozitiv rješenja se kao posebna klauzula stavlja na poledinu ovjerene kopije diplome.

Postupak priznavanja podrazumijeva i priznavanje dijela stečenog obrazovanja, to jest položenih ispita na drugom studijskom programu za kandidate koji su upisani na neki od studijskih programa fakulteta ili onih koji traže prepis s drugih fakulteta. Kandidat podnosi molbu za prepis i priznavanje položenih ispita na drugom studijskom programu. Uz molbu podnosi potvrdu o položenim ispitima, potvrdu o studiranju na Pomorskom fakultetu Kotor i ovjerene ECTS kataloge za predmete za koje se traži priznavanje. Dekan, postupajući po molbi, imenuje komisiju koja razmatra dostavljene materijale i uspoređuje, te utvrđuje ekvivalentnost stečenog obrazovanja i formira prijedlog za prijepis i priznavanje ispita ili samo priznavanje ispita.

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u inozemstvu. Program mobilnosti se realizira na osnovu zaključenih institucionalnih sporazuma, natječaja i prijave na iste, ugovora o studiranju na drugom fakultetu ili ugovora o stručnoj praksi. Prilikom povratka na matičnu instituciju, student donosi prepis ocjena sa institucije domaćina. Priznavanje položenih ispita i realizovanih ocjena i ECTS nakon obrade i predlaganja od strane Komisije za mobilnost, donosi Vijeće fakulteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Saradnja sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i domaćim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Suradnja sa ENIC/NARIC se ostvaruje po potrebi, a prema Zakonu o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija.</p> <p>Studijski programi Pomorskog fakulteta Kotor podliježu stalnim provjerama od strane eksternih evaluatora odnosno priznatih međunarodnih organizacija (Certifikat Hrvatskog registra brodova se odnosi na „Djelatnost pomorskog obrazovanja u oblasti pomorskih nauka i menadžmenta u pomorstvu i logistike, kao i djelatnost obuka pomoraca u skladu sa zahtjevima STCW konvencije 78/95/10“ te u skladu sa zahtjevima standarda EN ISO 9001:2015. Na taj način evaluacija direktno doprinosi poboljšanju nastavnog procesa odnosno osiguravaju dosljedno priznavanje stečenih diploma.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

<p>e. Po završetku programa, studenti dobijaju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Potreban</p>
<p>Komentar:</p> <p>Po završetku studija na Pomorskom fakultetu Kotor, u zavisnosti od nivoa studija, studenti dobijaju neku od sljedećih diploma:</p> <p>I Diploma akademskih osnovnih studija: BSc Nautika i pomorski saobraćaj, BSc Brodomaštinstva BSc Pomorska elektrotehnika, BSc Menadžment u pomorstvu i logistika</p> <p>II Diploma postdiplomskih master studija: MSc Pomorske nauke, MSc Menadžment u pomorstvu i logistika</p> <p>III Diploma doktorskih studija: PhD Pomorske nauke, PhD Menadžment u pomorstvu i logistika</p> <p>Dokumentacija je u skladu sa pravilnikom o sadržaju i obliku diplome i dopune diplome (supplement), vođenjem matične knjige studenata, evidenciji i sadržaju javnih isprava koje izdaje Univerzitet i ustanove visokog obrazovanja. Nove akademske diplome osnovnih studija sadrže informacije o modulu.</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ U postupku priznavanja ispita i donesenih ECTS bodova s drugih ustanova visokog obrazovanja u inozemstvu, komisija koja razmatra dostavljene materijale i uspoređuje, te utvrđuje ekvivalentnost stečenog obrazovanja i formira prijedlog za prijepis i priznavanje ispita ili ECTS bodova, mora osobu pažnju posvetiti i naglasiti da studenti osnovnih studija obuhvaćenih STCW konvencijom moraju polagati na matičnom fakultetu (Pomorski fakultet Kotor) sve kurseve obvezne prema STCW konvenciji ukoliko ih nisu položili na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u inozemstvu bez obzira na broj stečenih ECTS bodova (koji može biti i viši od traženog broja predviđenog planom i programom) na toj drugoj ustanovi visokog obrazovanja u inozemstvu.

STANDARD 5. NASTAVNO OSOBLJE

Ustanove treba da osiguraju kompetentnost svog nastavnog osoblja. Treba da primjenjuju pravične i transparentne procese prilikom zapošljavanja i razvoja zaposlenih.

Smjernice:

Uloga predavača je od ključnog značaja za stvaranje kvalitetnog iskustva studiranja i omogućavanja sticanja znanja, kompetencija i vještina. Sve raznovrsnija studentska populacija i veća usredsređenost na ishode učenja zahtijeva učenje i nastavu usmjerene na studenta, pa se time i uloga nastavnika mijenja (vidjeti Standard 1.3).

Ustanove visokog obrazovanja su najodgovornije za kvalitet svojih zaposlenih i pružanje odgovarajućeg okruženja za efikasno obavljanje posla.

Takvo okruženje:

- uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja u okviru kojih se prepoznaje značaj podučavanja;
- nudi i promovise mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja;
- podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja;
- podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja koji prepoznaju značaj podučavanja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pomorski fakultet Kotor, Univerzitet Crne Gore, angažuje veoma kompetentno i kvalitetno nastavno osoblje koje kroz primjenu savremenih metoda u nastavi pokriva nastavni proces studijskih smjerova ove visokoškolske ustanove. Pomorski fakultet je objektivno prikazao strukturu angažovanih nastavnika i saradnika u nastavnom procesu sa odgovarajućim referencama u izvještaju o standardima i indikatorima za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacija, kao i u dopunskoj dokumentaciji koju je potraživala komisija. Fakultet u skladu sa relevantnim zakonskim propisima države Crne Gore kroz javne konkurse koji se objavljuju na stranicama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore transparentno vrši angažovanje nastavnika poštujući sve kriterijume koji su za to predviđeni odgovarajućim normama.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Ustanova nudi i promovise mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p>		

Pomorski fakultet, kao organizaciona jedinica Univerziteta Crne Gore, učestvuje u velikom broju projekata koji pružaju prilike za studijske posjete i međunarodne razmjene, te podstiče nastavno osoblje da koristi sve mogućnosti za usavršavanje na renomiranim naučnim i istraživačkim institucijama kako u našoj državi tako i u inostranstvu. Na osnovu dostavljene dokumentacije i integralne statistike vođene na nivou Pomorskog fakulteta koja je dostavljena u dokumentu "Erasmus mobilnost", zaključuje se da nastavno osoblje aktivno učestvuje u programima mobilnosti, bilateralne saradnje i umrežavanja, što podrazumijeva kraće i duže boravke u inostranstvu u cilju usavršavanja i profesionalnog angažmana nastavnika kao i posjetu nastavnika sa drugih visokoškolskih ustanova Pomorskom fakultetu. Uvidom u isti izvještaj primjetno je da je najveća razmjena nastavnog osoblja bila u 2016/17. godini, dok je u godinama nakon toga taj trend u blagom opadanju što se može opravdati pojavom pandemije virusa KOVID-19. Fakultet ima potpisane Erasmus + ugovore sa trinaest visokoškolskih ustanova. Pozitivan trend razmjene studenata i nenastavnog osoblja je primjetan posljednjih godina. Nastavno osoblje, sa akademskim i naučnim zvanjem, učestvuje na međunarodnim naučnim konferencijama, prezentujući svoje naučne radove. Objavlivanjem naučnih publikacija, posebno u referentnim časopisima, učešćem u nacionalnim i međunarodnim konferencijama i projektima i primjenom interdisciplinarnosti na PFK, povećava se kvalitet istraživačkog rada i aktuelnost istraživanja u domenu tehničkih, društvenih i humanističkih nauka. Na ovaj način se otvara mogućnost za unaprijeđenje naučno istraživačkog potencijala ove visokoškolske ustanove.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Ustanova podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Pomorski fakultet podstiče naučne aktivnosti u cilju jačanja veza između visokog obrazovanja i naučnog istraživanja kroz različite naučno-istraživačke projekte. Na osnovu dokumentacije u koju je komisija imala uvid primjetno je da se istraživanja sprovode u sklopu doktorskih studija (polazna istraživanja), u okviru naučno-istraživačkih projekata (EUREKA, IPA, INTEREG, ADRION, bilateralni projekti) i u okviru Centra za istraživanja, inovacije i preduzetništvo. U izvještaju o samoevaluaciji navedeno je da je Univerzitet Crne Gore Pravilnikom o postupku, uslovima vrednovanja i načinu nagrađivanja zaposlenih za poseban doprinos razvoju i međunarodnom pozicioniranju Univerziteta Crne Gore (Bilten UCG, br. 484/20 i 487/20), između ostalog definisao postupak, uslove vrednovanja i način nagrađivanja zaposlenih za poseban doprinos razvoju, a posebno međunarodnom pozicioniranju Univerziteta Crne Gore kroz publikovanje rezultata naučno-istraživačkog rada u vodećim referentnim časopisima, monografijama, citiranost, učešće u projektima, i slično. U Strategiji razvoja Pomorskog fakulteta 2019-2024. godine ističe se važnost podsticanja naučnih aktivnosti sa jasnim ciljnim vrijednostima i vremenskim planom za sprovođenje aktivnosti. Fakultetu je nakon sprovedenih procedura odobrena licenca za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti u oblasti tehničko-tehnoloških nauka od strane Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta za period od pet godina, što ide u prilog činjenici da fakultet podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja..

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Ustanova podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.		Potreban

	Ispunjeno	
<i>Komentar</i> <p>Pomorski fakultet Kotor je usvajanjem Strategije razvoja 2019-2024, definisao ciljeve čijim sprovođenjem se podstiču inovacije u nastavnim metodama korišćenjem novih tehnologija. Unaprijeđenjem tehničke podrške i opreme za elemente sistema e-učenja se značajno unaprijedio sistem učenja, priprema materijala za e-učenje za najmanje 20% predmeta na studijskom programu. Razvijen je sistem virtuelne učionice, integrisanog učenja, kolaborativnog učenja, sistem za upravljanje učenjem; upotreba moodle platforme i naprednih sistema online nastave. Obučeno je minimum 50 % nastavnog osoblja za primjenu savremenih tehnologija, alata i pristupa nastavi i učenju i korišćenje softvera i simulatora koje Fakultet posjeduje. U okviru Centra za istraživanja, inovacije i preduzetništvo na Pomorskom fakultetu Kotor je za potrebe realizacije Erasmus+ projekta nabavljen skener za knjige koji će se intenzivno koristiti za potrebe rada Centra i Pomorske biblioteke, za studente, nastavno i nenastavno osoblje. Na ovaj način će biti obogaćena digitalizovana baza podataka i omogućena dostupnost vrijednog bibliotečkog fonda korisnicima. Nabavka AMOS Asset Management softvera će omogućiti realizaciju pilot projekta dualnog obrazovanja na Pomorskom fakultetu Kotor i Crnogorskoj plovidbi. Primjenom VIDEOTEL materijala u okviru VOD softvera, studenti su u mogućnosti da slušaju, polažu i prate savremene nastavne cjeline iz pomorskih oblasti na fakultetu i od kuće. Na osnovu dokumentacije koja je dostavljena na uvid Komisiji može se zaključiti da Pomorski fakultet podstiče inovacije u nastavnim metodama kroz primjenu savremenih tehnologija.</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Pomorski fakultet treba intenzivnije da radi na razvoju sopstvenih kadrova u mjeri u kojoj je to dozvoljavaju pravila Univerziteta.
- ❖ Potrebno povećati broj saradnika u nastavi i docenata koristeći mogućnosti angažovanja kadrova koji se školuju na poslijediplomskim studijama fakulteta kao i alumnista koji su već ostvareni u praksi.
- ❖ Potrebno je podsticati strateška partnerstva sa naučnoistraživačkim institucijama kao što je definisano u Strategiji razvoja fakulteta čime bi se ista realizovala više suštinski nego formalno što je i prepoznato u procjeni rizika u navedenom dokumentu.
- ❖ Angažovanje privrednih subjekata kroz gostujuća predavanja i inteziviranje takve saradnje treba da utiče na podizanje kvaliteta ukupnog nastavnog procesa.

STANDARD 6. RESURSI ZA UČENJE I PODRŠKA STUDENTIMA

Ustanove treba da na odgovarajući način finansiraju aktivnosti učenja i nastave i da obezbijede adekvatne i lako dostupne resurse za učenje, kao i podršku studentima.

Smjernice:

U cilju pružanja optimalnog iskustva studiranja, ustanove obezbjeđuju niz resursa radi pružanja podrške u učenju. Ovi resursi su različiti, od fizičkih resursa, poput biblioteka, sredstava za učenje i informatičke infrastrukture, do ljudske podrške u vidu mentora i drugih savjetnika. Uloga službi za pružanje podrške od naročitog je značaja kod omogućavanja mobilnosti studenata u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Potrebe raznovrsne studentske populacije (kao što su zreli, vanredni, zaposleni i studenti iz inostranstva, kao i studenti sa invaliditetom), te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, uzimaju se u obzir prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.

Aktivnosti i sredstva za pružanje podrške mogu se organizovati na različite načine, u zavisnosti od konteksta ustanove. Međutim, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o servisima koji su im na raspolaganju.

Uloga pomoćnog i administrativnog osoblja je izuzetno važna za pružanje usluga podrške, zbog čega treba da bude kvalifikovano i da ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova obezbjeđuje niz resursa radi pružanja podrške u učenju.	Ispunjeno	Potreban
<i>Komentar</i>		
<p>Pomorski fakultet različitim načinima brine o osiguravanju niza resursa u svrhu pružanja podrške u učenju. Fizički resursi su na zaista na zavidnom nivou, što se ogleda u kompletnoj opremljenosti i funkcionalnosti svih učionica i sala što i potvrđuju sami studenti koji bez imalo zadržke hvale uvjete studiranja. Realizacijom međunarodnih projekata dolazi do razmjene znanja i suvremenih metoda (pr. simulatori za rad). Studenti su jako zadovoljni s praktičnim dijelom nastave, ne samo zbog dobro strukturiranih vježbi, već i zbog moderne opreme koja im omogućava primjenu teorijskog znanja u praksu, a također na taj način dolaze i u doticaj s realnim uvjetima rada u budućim poslovima. Studentima su dostupni raspoloživi resursi poput fakultetske knjižnice koje raspolaže s preko 10000 jedinica i s prostorima za učenje i samostalni rad. Također osiguran je i mentorski pristup (pr. za završne studentske radove) te su organizirane dodatne konzultacije.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uzima u obzir potrebe raznovrsne studentske populacije, te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, prilikom raspodjele,	Ispunjeno	Potreban

planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.		
<p><i>Komentar</i></p> <p>Primarna aktivnost fakulteta je obrazovanje studenata. Kontinuirano se radi na poboljšavanju nastavnih metoda i pristupa pri čemu je studentu osigurano fleksibilno okruženje s pristupom različitim izvorima informacija. Kombinacijom računarskih resursa i videomaterijala povećava se fleksibilnost u izvođenju nastave. Također studenti su u praktičnim vježbama podijeljeni u manje grupe kako bi se što bolje svladalo gradivo. Ambiciozniji studenti su transparentno i na vrijeme informirani o prilikama koje nudi Erasmus, a sve veći broj njih i odlazi na studijske razmjene te se vraćaju bogatiji za brojna znanja i iskustva te pozitivno pričaju o toj epizodi njihovog studiranja. Studenti svih razina studiranja su u potpunosti zadovoljni i s teorijskim i praktičnim dijelom nastave. Također hvale i organizaciju online načina studiranja koji se zbivao u vrijeme pandemije COVID-19. Jedino s čim nisu bili u potpunosti zadovoljni su povratne ankete o evaluaciji kvalitete izvedbe nastave pojedinih profesora. Naime smatraju da su ankete prefrekventne i preopsežne, a i podložne pretjerano pristranom ocjenjivanju.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o uslugama koje su im na raspolaganju.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Kako bi se osigurala unutarnja kvaliteta, zaposlenici su dužni jednom godišnje dostaviti izvještaj, a na godišnjem nivou se odvijaju i interne provjere kako bi se uočile eventualne neusuglašenosti u primjeni sustava kvalitete. Kako bi studenti bili što informiraniji, imaju svog studentskog predstavnika u komisiji za kvalitet pomorskog fakulteta. Studentski predstavnik je ravnopravan član vijeća za kvalitetu, unutar kojeg se bori za interese svojih kolega, a također ima i ulogu posrednika između studenata i profesora. Studenti su zadovoljni angažmanom njihovog predstavnika. Studenti su na vrijeme obaviješteni o svim novostima i promjenama koje se događaju, a generalno i o uslugama koje su im na raspolaganju. Jedan od vjerodostojnih izvora informacija su zasigurno web stranice fakulteta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške je kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U svrhu usavršavanja osoblja periodički su organizirane obuke, a njihova se kompetentnost provjerava internim kontrolama s internim provjerivačima koji se kontinuirano educiraju. Važna je i mogućnost korištenja ERASMUS+ programa u svrhu usavršanja.</p>		

Pomorski fakultet zaista zadovoljava sve kriterije standarda 6. i pokazuju veliki trud i ambiciju ka kontinuiranom usavršavanju i povećanju kvaliteta.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Jedna od sugestija koja bi im mogla omogućiti daljnji napredak je modifikacija studentskih anketa kojima je cilj ocjenjivanje profesora i njihovih kolegija. Veća konkretnost, a manji broj pitanja mogao bi više odgovarati studentima i pružiti objektivniju povratnu informaciju. Također češće podsjećanje o anketi te duži vremenski rok za ispunjavanje iste bi rezultirao boljim odazivom studenata.
- ❖ Možda bi se i nastava za doktorske studije mogla blago modificirati u vidu da se predmeti rasporede u tri li četiri prva semestra umjesto u prva dva, unutar kojih je obavezno riješiti sve predmete. Naime veća relaksiranost studenata i ravnomjerno raspoređivanje obaveza studenata doktorskih studija bi omogućilo kvalitetniju izvedbu njihovih istraživanja.

STANDARD 7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Ustanove treba da osiguraju prikupljanje, analiziranje i korišćenje relevantnih informacija, u cilju efikasnog upravljanja programima i drugim aktivnostima.

Smjernice:

Pouzdana podaci su ključni za donošenje utemeljenih odluka da bi se znalo šta dobro funkcioniše a šta zahtijeva dodatnu pažnju. Efikasni procesi za prikupljanje i analizu informacija o studijskim programima i druge aktivnosti doprinose sistemu unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta.

Koje informacije se prikupljaju u određenoj mjeri zavisi od vrste i misije ustanove. Sljedeći podaci su od značaja:

- ključni indikatori uspješnosti;
- profil studentske populacije;
- napredovanje studenata kroz studije, stopa uspješnosti i napuštanja studija;
- zadovoljstvo studenata studijskim programima;
- dostupni resursi za učenje i podršku studentima;
- karijerne putanje svršenih studenata.

Mogu se koristiti različite metode prikupljanja informacija. Važno je da su studenti i zaposleni uključeni u pružanje i analizu informacija i u planiranje naknadnih aktivnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanova obezbjeđuje informacije o ključnim indikatorima uspješnosti.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>U izveštaju koji Fakultet izrađuje za svaku studijsku godinu, prikazani su indikatori uspešnosti za studente i za polaznike obuka u Centru za obuku pomoraca (CZOP). Za potrebe izveštaja prikupljaju se sledeće informacije: analiza studentskih anketa, anketa polaznika kurseva u CZOP-u, ostvareni ciljevi koji su bili planirani, aktivnosti vezane za broj upisanih i diplomiranih studenata, kao i prolaznost studenata u narednu studijsku godinu na svim studijskim programima. Predstavljaju se realizovane i planirane aktivnosti zaposlenih i izveštaji o internim i eksternim proverama koje su realizovane tokom date studijske godine i njihovim rezultatima. Fakultet ima potrebu da prikuplja širi skup informacija zbog izveštaja o samoevaluaciji, gde su definisani i drugi ključni indikatori. Može se pretpostaviti da fakultet prikuplja potrebne podatke ali su specifično obrađeni. Specifičnost Fakulteta je isticanje rizika uz svaku sprovedenu analizu, na osnovu uočenih rezultata a sve zbog potrebe održavanja odgovarajućih međunarodnih pomorskih standarda koji nadilaze zahteve analiza informacija o redovnim akademskim studijama.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Ustanova obezbjeđuje informacije o profilu studentske populacije.	Ispunjeno	Potreban

<p><i>Komentar</i></p> <p>Podaci o profilu studentske populacije sadržani su u okviru podataka koje ima studentska služba Fakulteta, kao i Centar informacionog sistema Univerziteta Crne Gore na platformi SNIKE. Prikupljeni podaci su skup podataka prikupljenih prilikom upisa studenata (u skladu sa pravilnikom o upisu) gde se mogu utvrditi pol, uspeh u srednjoj školi, škola iz koje kandidat dolazi i sl. Imajući u vidu da se koristi platforma SNIKE, Fakultetu je dostupan i širi skup podataka a Fakultet koristi podatke za praćenje napredovanja studenata u kasnijim studijama i za ocenu kvaliteta srednjih škola (nedostataka u odnosu na zahteve obrazovnih programa Fakulteta).</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
I. Ustanova obezbeđuje informacije o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspešnosti i napuštanja studija.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Kroz Zapisnik o preispitivanju rukovodstva prate se indeksi performansi u nastavnom procesu koji obuhvataju: semestralnu prolaznost studenata po predmetima, prolaznost studenata po godinama, procenat diplomiranih studenata po generaciji i zadovoljstvo studenata nastavnim procesom (studentske ankete). Ovo prikupljanje i analize se vrše svake godine i sprovodi se analiza trenda u odnosu na 3 poslednje kalendarske godine. Nivo i sveobuhvatnost analiza su vrlo dobri. Prikupljeni podaci se mogu koristiti uz mali napredak kao ekvivalent za studentskog / karijernog savetnika za pojedinačnog studenta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
m. Ustanova obezbeđuje informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Svake godine fakultet sprovodi studentsku anketu koja obuhvata ocenjivanje predmeta, programa, nastavnika i saradnika. Anketa je detaljna i obezbeđuje potrebne informacije za analizu, uključujući i trendovsku analizu. U slučaju ankete jedinstvene za UCG, studentima se ostavlja mogućnost da u toku dana ispune anketu. Jasno su uočeni rizici malog odziva studenata na anketu u smislu pouzdanosti i validnosti zaključaka. Sprovode se interne ankete kod studenata koji su prisutni na časovima o kvalitetu nastave, uključujući informacije o laboratorijama i biblioteci. Studenti imaju mogućnost i međunarodnih razmena kako bi unapredili svoja znanja u okviru studijskih programa uz poštovanje međunarodnih standarda kako bi škola zadržala međunarodne akreditacije. Postoji direktna komunikacija između studenata i nastavnog osoblja u svrhu provere i unapređenja zadovoljstva studenata studijskim programima.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova obezbeđuje informacije o dostupnim resursima za učenje i podršku studentima.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar</i></p> <p>Fakultet obezbeđuje informacije o resursima fakulteta na web stranici fakulteta i na društvenim mrežama. Informacije su vezane za tekuće probleme studenata. Resursi škole su izuzetno vredni i moderni. Škola je investirala približno 2.5 miliona EUR u opremu, stručna studijska putovanja i unapređenje ljudskih i materijalnih resursa škole zahvaljujući, pre svega, TEMPUS projektu. Laboratorijskim resursima upravljaju saradnici čije je opterećenje u nastavi umereno i omogućava pravovremenu i brzu saradnju sa studentima</p>		

ili se radi o laborantima isključivo zaduženim za upravljanje i održavanje resursa. Studenti master i doktorskih studija imaju mogućnost pristupa resursima u dogovoru sa nastavnicima u cilju naučno-istraživačkog rada. Studenti redovnih studija su informisani preko studentskih organizacija, web stranice i u direktnoj komunikaciji sa saradnicima o mogućnostima studentske razmene. Studenti imaju mogućnost udaljenog pristupa biblioteci i rezervisanju knjiga (on-line i u samoj biblioteci) kao i pristupu određenoj stručnoj literaturi u biblioteci. Biblioteka raspolaže dovoljnim fondom stručne literature kojom se upravlja organizovano, stručno i na pravičan način da se svim studentima omogući pristup bibliotečkom fondu kao važnom resursu. Zgrada Fakulteta i ukupni prostor (ključujući biblioteku) nisu prilagođeni studentima sa posebnim potrebama ali zbog prirode posla za koji se studenti školuju Fakultet nema upisane studente sa posebnim potrebama i ne ograničava napredovanje studenata i pristupa resursima Fakulteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova obezbeđuje informacije o karijernim putanjama završenih studenata.	Ispunjeno	Potreban

Komentar

Kreirana je baza alumnista i ostvaren je kontakt sa diplomiranim studentima, a u planu je realizacija interne aplikacije za slobodan pristup alumnista. Diplomirani studenti Pomorskog fakulteta učestvuju u aktivnostima koje se sprovode na Fakultetu, uključujući učešće u radionicama poput pripreme studenata završnih godina za tržište rada ili predavanja diplomiranih studenata o iskustvima na poslu. Saradnja sa Karijernim centrom UCG ili Zavodom za zapošljavanje nije značajna zbog specifičnosti načina zapošljavanja i profesije za koju se studenti školuju. Ističe se saradnja sa privredom gde studenti pronalaze zaposlenje. Zbog specifičnosti zaposlenja i veličine tržišta rada, fakultet je vrlo angažovan da obezbedi zaposlenje i informacije o karijerama budućih i sadašnjih diplomiranih studenata. Uočava se da studenti delimično nisu svesni radnog okruženja koje ih očekuje u pojedinim kompanijama zbog čega se preporučuje da se pokrene stipendijski program sa privredom kako bi se studenti u toku studija upoznali sa postojećim radnim mestima a nacionalna privreda zadržala najbolje kandidate.

Pomorski fakultet u Kotoru ima prednost da prikupljanje i upravljanje informacijama vrši kroz univerzitetski portal / platformu SNIKE ali i korz interne ankete usklađene sa međunarodnim regulativama, prateći jasne procedure, uz analizu rizika. Obezbeđena je uniformnost prikupljenja informacija na nivou fakulteta i univerziteta. Postojeće prikupljanje informacija u procesu samoevaluacije je delom specifične prirode u odnosu na ostatak UCG zbog oblasti za koju se fakultet akredituje. Granularnost prikupljenih informacija je dobra jer postoje informacije u bazi portala SNIKE. Vrš se korelacija podataka iz različitih godina kako bi se utvrdili trendovi, utvrdile veze između profila studenta i ocene kvaliteta predmeta ili programa i analizirali rizici. Vrlo je dobar nastup Fakulteta usmeren ka privredi kako bi se obezbedilo zaposlenje diplomiranim studentima. Nije jasno ko ima uvid u lične podatke studenta, koje role zaposlenih, da li se pri analizi podataka poštuje privatnost, GDPR i na koji način se vrši zaštita podataka studenata i fakulteta imajući u vidu da je platforma SNIKE u potpunoj nadležnosti UCG. Opšti utisak je da je Pomorski fakultet vrlo posvećen prikupljanju podataka i analizama, sa utvrđenim rizicima, na način koji obezbeđuje unapređenje samog Fakulteta a ne samo na nivou staističkog prikaza podataka.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Preporučuje se da se lokalnoj privredi ponudi program stipendiranja studenata osnovnih, master i doktorskih studija kako bi se zadržali najbolji kadrovi u domaćim kompanijama, kako bi studenti postali svesni radnog okruženja i pozicija u kompanijama koje su dostupne i kako bi usavršili svoje veštine.

- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik kojim bi se definisale analize koje se sprovode, konkretni podaci koji se koriste i njihovi izvori podataka, u skladu sa specifičnostima fakulteta. Interne analize su detaljne i svrsishodne pa je poželjno da se njihovo vršenje i upotreba formalizuju.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik i/ili ugovor koji bi se bavili upravljanjem, čuvanjem, poverljivošću i pravom pristupa podacima i izvorima podataka u saradnji sa UCG koji upravlja platformom SNIKE. Trenutno stanje je da određeno nastavno osoblje Fakulteta pristupa određenim podacima i poštuje GDPR a da neka odgovorna osoba na UCG ima vidljivost svih podataka kroz proces održavanja i upravljanja platformom.
- ❖ Angažovati se sa studentskim organizacijama na promociji značaja studentskih anketa sa ciljem objašnjenja značaja anketa i podizanja poverenja kod studenata da studentske ankete proizvode povratne reakcije nastavnika angažovanih na Fakultetu.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom a koju organizuje UCG. Ova izmena treba da uključi izmenu pitanja koja se postavljaju studentima (da budu prilagođena studentskim pravima i znanjima) uz mogućnost dodavanja pitanja specifičnih za oblast delovanja fakulteta.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom a koju organizuje UCG. Ova izmena treba da uključi metode za motivaciju studenata da aktivnije učestvuju u popunjavanju studentskih anketa (iako Pomorski fakultet ima procenat odgovora na ankete iznad proseka UCG).
- ❖ Preporučuje se kreiranje resursa poput laboratorije za engleski jezik koji se koristi u pomorstvu a koji je specifičan i ne izučava se na Filološkom fakultetu. Ovo bi podrazumevalo uvođenje specijalizovane literature, dostupne studentima i nastavnicima, praktične vežbe i saradnju sa privrednom gde bi privreda obezbedila praksu kao bitan resurs.

STANDARD 8. INFORMISANJE JAVNOSTI

Ustanove treba da objavljuju informacije o svojim aktivnostima i programima koje realizuju, koje su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne.

Smjernice:

Informacije o aktivnostima ustanove korisne su za buduće i sadašnje studente, kao i za svršene studente, druge zainteresovane strane i javnost.

Stoga, ustanove pružaju informacije o svojim aktivnostima, kao i programima koje nude i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave, učenje i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju svršenih studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova pruža informacije o svojim aktivnostima i programima koje nudi, kao i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave učenja i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju diplomaca.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar</i></p> <p>Pomorski fakultet objavljuje informacije o aktivnostima i programima koje su veoma jasne, objektivne i lako dostupne. Interni i eksterni korisnici sve neophodne informacije u svakom trenutku mogu pronaći na zvaničnom sajtu fakulteta (https://www.ucg.ac.me/pfkotor), DL platformi (https://dl.ucg.ac.me/). Upisani i potencijalni studenti mogu da se informišu o uslovima studiranja i prilikama koje se nude na fakultetu putem informatora. Sve relevantne informacije o fakultetu mogu se pronaći na društvenim mrežama (Facebook, Instagram).</p> <p>Na osnovu primljene dopunske dokumentacije, komisija konstatuje da Pomorski fakultet redovno učestvuje i predstavlja svoje nastavno-naučne aktivnosti i dostignuća na sajmovima obrazovanja, vrši promocije po srednjim školama, te da u cilju svog promovisanja štampa flajere.</p>		

Preporuke u vezi unapređenja standarda.

- ❖ Komisija konstatuje da je STANDARD 8. ispunjen, te preporučuje nastavak rada na unapređenju i podizanju kvaliteta.

STANDARD 9. KONTINUIRANO PRAĆENJE I PERIODIČNO REVIDIRANJE PROGRAMA

Ustanove treba da prate i periodično revidiraju svoje programe kako bi osigurale postizanje ciljeva koji su pred njih postavljeni i odgovorile na potrebe studenata i društva. Revidiranje treba da bude usmjereno na kontinuirano poboljšanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili preduzimaju kao rezultat tih aktivnosti, potrebno je obavijestiti sve aktere na koje se one odnose.

Smjernice:

Cilj redovnog praćenja, provjere i revidiranja studijskih programa je da se osigura njihova adekvatna realizacija i da se stvori efikasno okruženje za učenje i podršku studentima.

Time je obuhvaćena evaluacija:

- sadržaja programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa;
- promjenjivih potreba društva;
- opterećenja studenata, njihovog napredovanja kroz studije i završetak studija;
- efikasnosti procedura za provjeru znanja studenata;
- studentskih očekivanja, potreba i zadovoljstva programom;
- okruženja za učenje i službi za pružanje podrške, te njihove primjerenosti svrsi programa.

Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost. Objavljuju se revidirane specifikacije programa.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju sadržaj programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa.	Ispunjeno	Potreban

Komentar:

Studijski programi i nastavni planovi na Pomorskom fakultetu Kotor prate najnovije promjene i naučnih dostignuća u okviru predmeta. Ovo je takođe određeno sustavom kvaliteta fakulteta koji se temelji na standardu EN ISO 9001:2015. Poslovnik o kvalitetu i procedure sa zapisima postavljene su na DL platformu po pravilima kako se to navodi u Proceduri PF P04 Upravljanje dokumentovanim informacijama

Zaposleni na Pomorskom fakultetu Kotor su učesnici brojnih konferencija i projekata sa fakultetima iz okruženja i EU, a kontinuirano su u kontaktu sa resornim ministarstvom i pomorcima. Na taj način je osoblje u stalnom kontaktu sa ključnim subjektima u pogledu praćenja međunarodne regulative i zahtjeva relevantnih nacionalnih i međunarodnih standarda. Na taj način se prate i uključuju najnovija istraživanja, znanja i kompetencije u nastavne programe. U okviru svojih predmeta nastavnici obavještavaju studente o najnovijim istraživanjima i rezultatima, a ako promjene iziskuju veću reviziju onda se odlučuje na Vijeću Pomorskog fakulteta Kotor pri čemu se argumentavano obrazlažu revizije i inovacije programa.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
------------	---------------------	------------------------------

b. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju promjenjive potrebe društva.	Ispunjeno	Potreban
<p><i>Komentar:</i></p> <p>U skladu sa ciljevima datim u Strategiji razvoja Pomorskog fakulteta Kotor i imajući u vidu činjenicu da je Pomorski fakultet Kotor jedina državna znanstveno- istraživačka i pedagoška institucija visokog obrazovanja u oblasti pomorstva, Fakultet je posvećen preispitivanju, usklađivanju i prilagođavanju tržištu rada te ostvaruje intenzivnu suradnju s predstavnicima pomorske privrede, Udruženja kapetana, Unije pomoraca i Ministarstva kapitalnih investicija. Fakultet je pored konferencije Pomorskih nauka čiji je organizator, inicirao i okrugle stolove na temu obrazovanja i obuka pomoraca u Crnoj Gori i umrežavanja svih pomorskih aktera iz oblasti pomorstva (kapetani, lučke kapetanije, luke, obrazovne institucije, centri za obuke pomoraca, resorsna ministarstva).</p> <p>Pomorski fakultet Kotor ima na osnovnim studijima (Nautika i pomorski saobraćaj, Brodomasinstvo, Pomorska elektrotehnika) programe usklađene sa zahtjevima međunarodne konvencije o standardima za obuku, svjedodžbe i držanje straže pomoraca (STCW). Studijski programi Pomorskog fakulteta Kotor podliježu stalnim provjerama od strane eksternih evaluatora odnosno priznatih međunarodnih Priznatih organizacija (Certifikat Hrvatskog registra brodova se odnosi na „Djelatnost pomorskog obrazovanja u oblasti pomorskih nauka i menadžmenta u pomorstvu i logistike, kao i djelatnost obuka pomoraca u skladu sa zahtjevima STCW konvencije 78/95/10“ te u skladu sa zahtjevima standarda EN ISO 9001:2015. Na taj način evaluacija direktno doprinosi poboljšanju nastavnog procesa odnosno osiguravaju dosljedno priznavanje stečenih diploma.</p> <p>Strategijom Pomorskog fakulteta Kotor je jasno definiran cilj 4 “IV Pomorski fakultet Kotor i okruženje” kojim su ključni ciljevi djelovanja Fakulteta, kroz jačanje suradnje sa privrednim i javnim sektorom. Posebno je važna suradnja sa alumni asocijacijama i naučnom dijasporom. Vrednovanje i analiza ispunjenosti ciljeva se realizuje na godišnjem nivou.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju opterećenje studenata, njihovo napredovanje kroz studije i završetak studija.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Na kraju svakog semestra se organizira sjednica Vijeća fakulteta na kojoj se vrši analiza postignutog uspjeha tokom prethodnog semestra i verifikacija ocjena. Ova analiza obuhvaća opterećenje studenata, prolaznost na pojedinim predmetima, ukupnu prolaznost i uspješnost studenata u odgovarajućem semestru. Takođe, se vodi računa o studentima „ponavljajcima“ koji završavaju studijske programe koji su započeli po „starim“ planovima i programima.</p> <p>Praktična nastava koja je veoma važan segment u obrazovanju je takođe tema o kojoj se raspravlja i kroz konstruktivan dijalog pokušava naći najbolji način za realizaciju iste što uključuje i rješavanje pitanja prevoza i boravka studenata u drugoj ustanovi tokom trajanja prakse.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

<p>d. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju efikasnost procedura za provjeru znanja studenata.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>U okviru Sustava kvaliteta postoji procedura "Nastavni proces" kojom je jasno određeno kontinuirano praćenje i periodično revidiranje znanja studenata. Takođe, postoji procedura za korektivne i preventivne mjere – PF P13 u sklopu dokumentovanog Sustava kvaliteta.</p> <p>U okviru studentske ankete koja se sprovodi svakog semestra nalaze se pitanja koja se odnose na efikasnost procedura za provjeru znanja studenata. U okviru sekcije „Ocjena predmeta“ u cjelini nalazi se između ostalog i pitanje „Ispitivanje i praćenje rada studenta u toku semestra usklađeno je sa usvojenim pravilima i kriterijumima“. Rezultati ankete su dostupni nastavnicima i saradnicima nakon završenog ispitnog roka, a zbirni rezultati su analizirani i predstavljeni Vijeću fakulteta na kraju svakog semestra.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>e. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstva programom.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Anketiranje studenata se obavlja na kraju semestra. Studenti i nastavnici su upoznati sa rezultatima i aktivnostima na potrebnim unapređenjima.</p> <p>Nastavnici i saradnici koji su u zoni koja zahtijeva intervenciju upućuju se na razgovor sa dekanom i prodekanom radi postizanja najboljih načina da se rezultati poboljšaju. O svim aktivnostima se vode zapisi koji su predmet eksternih kontrola. Predstavnici studenta koji su članovi Vijeća imaju mogućnost aktivnog učešća u analizi studentskih anketa. Mogu iznijeti svoja zapažanja i ocjene, kao i dati moguća rješenja eventualnih spornih situacija.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>f. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju okruženje za učenje i službe za pružanje podrške, kao i njihovu primjerenost svrsi programa.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Okruženje za učenje podrazumijeva pored podrške koju daje nastavno osoblje, doprinos i administrativnog osoblja (pravna služba, studentska služba, računovodstvo, prijemni pult).</p> <p>Ovo podrazumijeva izdavanje uvjerenja, potvrda, davanje informacija neposredno i putem elektronske pošte. Predstavnici studenata aktivno učestvuju u poboljšanju procesa učenja i u stalnoj su interakciji sa predmetnim nastavnicima i upravom fakulteta u okviru studentskih organizacija i studentskog parlamenta.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

<p>g. Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Programi se redovno pregledaju u sklopu programa akreditacije i reakreditacije, ali po potrebi se promjene vrše i ranije, nakon odobrenja od strane Senata, u skladu sa dozvoljenim zakonskim okvirom. Revidiranje studijskih programa specifično na Pomorskom fakultetu Kotor odnosi se na prilagođavanje standardima pomorskih konvencija. U tome uveliko pomažu stručnjaci iz prakse i predstavnici pomorskih asocijacija. Dragocjeno je iskustvo studenata, prije svega aktivnih pomoraca koji su nastavili karijeru na Pomorskom fakultetu Kotor, u upućivanju na revidirane i aktuelne sadržaje određenih nastavnih sadržaja.</p> <p>Studenti Pomorskog fakulteta Kotor imaju mogućnosti da u nastavi koriste najnovije softvere od strane Videotela i Marlinsa koji se koriste u nastavi na konkurentnim nastavnim programima drugih pomorskih fakulteta s kojima fakultet ima suradnju.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>h. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>U okviru preispitivanja sustava kvalitete na godišnjem nivou se analiziraju prikupljeni podatocia, rizici i prilike , te usvajaju kratkoročni ciljevi.</p> <p>Savremenost programa odnosi se na usaglašavanje s pomorskim konvencijama, promjena na pomorskom tržištu rada kada su u pitanju tehnički programi, kao i praćenje najnovijih regulativa iz oblasti pomorstva, preduzetništva, korporativne kulture, međukulturne komunikacije, informacionih tehnologija, digitalizacije i globalizacije.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
<p>i. Objavljuju se revidirane specifikacije programa.</p>	<p>Ispunjeno</p>	<p>Eliminacioni</p>
<p><i>Komentar:</i></p> <p>Promjene strukture nastavnog programa kao i sadržaja iniciraju se u okviru radnih tijela fakulteta ili od strane pojedinaca. O njima se diskutuje i odlučuje na sjednicama vijeća, a odobravaju se od strane Senata Univerziteta Crne Gore. Sve promjene u okviru studijskih programa i planova ulaze u organizaciju nastave koja se usvaja prije početka studijske godine. Dozvoljene izmjene odnose na izmjene do 30 ECTS (propisano Zakonom o viskom obrazovanju, član 43).</p> <p>Pomorski fakultet Kotor permanentno prati standarde i unaprijeđuje nastavne procese što se odrazilo kroz inoviranje nastavnih planova i programa tokom prethodne tri godine u sklopu izmjena predmeta master</p>		

studija. Ova promjena predstavlja konkretnu realizaciju inovativnosti, plavih ekonomija i održivog razvoja kroz projekat BLUEWBC.

Specifikacije o studijskim programima (planovi, predmeti, ishodi učenja) dostupne su, transparentni i nalaze se na web stranici fakulteta u okviru informacija za studijski program.

Slijedeća preporuka nije utemeljena na nekoj nepravilnosti ili nedostatku nego upravo suprotno, Pomorski fakultet Kotor sa svojim rukovodstvom i kadrovima je ispred organizacijske strukture i provedbe izvršne vlasti Crne Gore u pomorskom sektoru.

Naime Pomorski fakultet Kotor je svoje programe osnovnih studija (Nautika i pomorski saobraćaj, Brodomašinstvo i Pomorska elektrotehnika) uskladio sa zahtjevima međunarodne konvencije o standardima za obuku, svjedodžbe i držanje straže pomoraca (STCW konvencija) još 2017 godine i za to dobio certifikat eksternog evaluatora (Hrvatski registar brodova) kojim se potvrđuje usklađenost programa sa zahtjevima STCW konvencije, premda resorno ministarstvo nije niti tražilo tu certifikaciju jer nije niti imalo takav zakonodavni okvir za provedbu STCW konvencije. Nadalje, pošto ovi certifikati traju 5 godina i potrebno ih je obnavljati, Pomorski Fakultet Kotor je ishodio nove važeće certifikate za usklađenost programa 2022 godine. U međuvremenu je resorno ministarstvo donijelo akte kojima se obvezuju sva pomorska učilišta da moraju uskladiti svoje programe s STCW konvencijom i ishoditi za to certifikate od priznatih organizacija (Klasifikacijskih društava) koja su određena od strane resornog ministarstva nadležnog za pomorski saobraćaj.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Pomorski fakultet Kotor ima kapacitete ne samo provoditi zadane odredbe i propise, već i sudjelovati u kreiranju propisa i procedura za provedbu zahtjevima međunarodne konvencije o standardima za obuku, svjedodžbe i držanje straže pomoraca (STCW konvencija), i na taj način pomoći resornom ministarstvu nadležnom za pomorski saobraćaj u provedbi potpunog implementiranja STCW konvencije u pomorski sektor i obrazovanje pomoraca u Crnoj Gori. Pomorski fakultet to čini i treba tako nastaviti s ciljem unaprijeđenju standarda i primjene STCW konvencije na razini države.

STANDARD 10. CIKLIČNO EKSTERNO OBEZBJEĐENJE KVALITETA

Ustanove treba da periodično vrše proces eksternog obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa ESG standardima.

Smjernice:

Eksterno obezbjeđenje kvaliteta u svojim različitim oblicima može potvrditi efikasnost unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta ustanove, i može služiti kao katalizator poboljšanja i ponuditi ustanovi nove perspektive. Njime se, takođe, obezbjeđuju informacije kako bi se i ustanova i javnost uvjerile u kvalitet aktivnosti ustanove.

Ustanove učestvuju u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu. Stoga, u zavisnosti od okvira, eksterno obezbjeđenje kvaliteta može poprimiti različite oblike i može se koncentrisati na različite nivoe organizacije (kao što su program, fakultet ili ustanova).

Obezbjeđenje kvaliteta je kontinuiran proces koji se ne završava eksternim povratnim informacijama ili izvještajem ili procesom preduzimanja naknadnih mjera u okviru ustanove. Dakle, ustanove vode računa da se napredak, koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti eksternog obezbjeđenja kvaliteta, uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću aktivnost.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanove vode računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću.	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Pomorski fakultet kontinuirano sprovodi postupke eksternog obezbjeđenja kvaliteta na osnovu zakonodavnog okvira visokog obrazovanja Crne Gore u okviru kojeg ova visokoškolska ustanova funkcioniše. Kroz interne provjere cijelog fakulteta utvrđuju se neusaglašenosti i sprovode korektivne mjere za otklanjanje istih. Takođe, kroz godišnje preispitivanje od strane rukovodstva utvrđuju se mjere za poboljšanje sistema kvaliteta i rada fakulteta u svim segmentima rada. Komisija je mišljenja da Pomorski fakultet vodi računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću. To je veoma precizno dokazano dostavljanjem na uvid komisiji dokumentacije u kojoj je prikazan ovaj standard, posebno u: standardima i indikatorima za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacija, zapisniku o preispitivanju od strane rukovodstva i Strategiji razvoja pomorskog fakulteta kator 2019-2024.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Ustanova učestvuje u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu..	Ispunjeno	Eliminacioni

Komentar

Svi postupci eksternog obezbjeđenja kvaliteta sprovode se u zakonskim okvirima i u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i ostalim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima koja uređuju oblast visokog obrazovanja i aktivnosti visokoškolskih ustanova u Crnoj Gori, kao i u skladu sa relevantnim domaćim i evropskim standardima, procedurama i najboljom praksom. Pomorski fakultet Kotor je u periodu od poslednje akreditacije imao više eksternih evaluacija što je veoma precizno navedeno dostavljanjem na uvid komisiji dokumentacije kojom se dokazuje ocjena ispunjenosti ovog kriterijuma posebno odluka o izmjeni studijskih programa za poslednje tri godine i ostalih odluka o akreditaciji i reakreditaciji ove visokoškolske ustanove.

Preporuke u vezi unapređenja standarda:

- ❖ Komisija konstatuje da je STANDARD 10. ispunjen, ali je potrebno preduzimati korektivne mjere u cilju unapređenja i prevazilaženja loših strana ili slabosti koje su prepoznate i evidentirane u standardima i indikatorima za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacija, posebno u dijelu koji se odnosi na naučno - istraživačku djelatnost i unapređenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta. Pomorski fakultet je prepoznao navedene rizike i kroz veliki broj evaluacija veoma uspješno radi na otklanjanju istih što treba da se nastavi u budućem periodu.

REAKREDITACIONI STAV I PREDLOG**Komisija predlaže Agenciji reakreditacioni stav:****1. Prihvatanje zahtjeva za reakreditaciju za puni period reakreditacije (5 godina)**

Obrazloženje:

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja je 12.04.2022. godine donijela Odluku o imenovanju Komisije za reakreditaciju br. 02-607/22-46/58 UP, organizacione jedinice Pomorski fakultet na Univerzitetu Crne Gore, u sledećem sastavu:

1. Prof.dr Elen Twrdy, Univerzitet u Ljubljani, Slovenija, predsjednica Komisije,
2. Prof.dr Žarko Koboević, Sveučilište u Dubrovniku, Hrvatska, član Komisije,
3. Prof.dr Nikša Grgurević, Univerzitet Adriatik, Crna Gora, član Komisije,
4. mr Roko Marović, doktorske studije, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska, član Komisije,
5. dr Dejan Vujić, Vlasnik i direktor EP Technical Engineering and Advising Agency ENGCON, Srbija, član Komisije.

Komisija je jedinstvena u ocjeni da se prihvati zahtjev za reakreditaciju za Pomorski fakultet za puni reakreditacijski period (5 godina).

Kriterijumi za svih 10 standarda su ispunjeni.

Komisija nije uočila veća odstupanja, ali je u cilju povećanja kvaliteta dala Preporuke o unapređenju kod svih standarda.

Standard 1. Politika obezbjeđenja kvaliteta

- ❖ Povećati procentualnu ispunjenost ciljeva Strategije razvoja fakulteta u odnosu na postavljene ciljeve.

Standard 2. Izrada i odobravanje programa

- ❖ Komisija preporučuje kontrolu realizacije postupka ocjenjivanja kako bi se obezbijedio zadati kvalitet izvođenja studijskog programa.
- ❖ Komisija preporučuje da se kontinuiranim monitoringom obezbijeduje izvođenje svih aktivnosti realizacije studijskih programa u skladu sa zadatim ciljevima i ishodima učenja.

Standard 3. Učenje, nastava I provjera znanja usmjerena na studenta

- ❖ Pošto zbog nedostatka nastavnog kadra ima više angažovanih vanjskih saradnika, za pojedine predmete nije moguće organizovati na ispitu provjeru znanja od strane više od jednog ispitivača, onda je potrebno barem organizirati kontrolu ocjenjivanja pismenih ispita od strane dva nastavnika (pored predmetnog nastavnika još jednog iz istog područja bez obzira je li stalno zaposlen ili je to vanjski saradnik).

Standard 4. Upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikacija

- ❖ U postupku priznavanja ispita i donesenih ECTS bodova s drugih ustanova visokog obrazovanja u inozemstvu, komisija koja razmatra dostavljene materijale i uspoređuje, te utvrđuje

ekvivalentnost stečenog obrazovanja i formira prijedlog za prijepis i priznavanje ispita ili ECTS bodova, mora osobu pažnju posvetiti i naglasiti da studenti osnovnih studija obuhvaćenih STCW konvencijom moraju polagati na matičnom fakultetu (Pomorski fakultet Kotor) sve kurseve obvezne prema STCW konvenciji ukoliko ih nisu položili na drugoj ustanovi visokog obrazovanja u inozemstvu bez obzira na broj stečenih ECTS bodova (koji može biti i viši od traženog broja predviđenog planom i programom) na toj drugoj ustanovi visokog obrazovanja u inozemstvu.

Standard 5. Nastavno osoblje

- ❖ Pomorski fakultet treba intenzivnije da radi na razvoju sopstvenih kadrova u mjeri u kojoj je to dozvoljavaju pravila Univerziteta.
- ❖ Potrebno povećati broj saradnika u nastavi i docenata koristeći mogućnosti angažovanja kadrova koji se školuju na poslijediplomskim studijama fakulteta kao i alumnista koji su već ostvareni u praksi.
- ❖ Potrebno je podsticati strateška partnerstva sa naučnoistraživačkim institucijama kao što je definisano u Strategiji razvoja fakulteta čime bi se ista realizovala više suštinski nego formalno što je i prepoznato u procjeni rizika u navedenom dokumentu.
- ❖ Angažovanje privrednih subjekata kroz gostujuća predavanja i inteziviranje takve saradnje treba da utiče na podizanje kvaliteta ukupnog nastavnog procesa.

Standard 6. Resursi za učenje i podrška studentima

- ❖ Jedna od sugestija koja bi im mogla omogućiti daljnji napredak je modifikacija studentskih anketa kojima je cilj ocjenjivanje profesora i njihovih kolegija. Veća konkretnost, a manji broj pitanja mogao bi više odgovarati studentima i pružiti objektivniju povratnu informaciju. Također češće podsjećanje o anketi te duži vremenski rok za ispunjavanje iste bi rezultirao boljim odazivom studenata.
- ❖ Možda bi se i nastava za doktorske studije mogla blago modificirati u vidu da se predmeti rasporede u tri ili četiri prva semestra umjesto u prva dva, unutar kojih je obavezno riješiti sve predmete. Naime veća relaksiranost studenata i ravnomjerno raspoređivanje obaveza studenata doktorskih studija bi omogućilo kvalitetniju izvedbu njihovih istraživanja.

Standard 7. Upravljanje informacijama

- ❖ Preporučuje se da se lokalnoj privredi ponudi program stipendiranja studenata osnovnih, master i doktorskih studija kako bi se zadržali najbolji kadrovi u domaćim kompanijama, kako bi studenti postali svesni radnog okruženja i pozicija u kompanijama koje su dostupne i kako bi usavršili svoje veštine.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik kojim bi se definisale analize koje se sprovode, konkretni podaci koji se koriste i njihovi izvori podataka, u skladu sa specifičnostima fakulteta. Interne analize su detaljne i svrsishodne pa je poželjno da se njihovo vršenje i upotreba formalizuju.
- ❖ Preporuka je da se kreira pravilnik i/ili ugovor koji bi se bavili upravljanjem, čuvanjem, poverljivošću i pravom pristupa podacima i izvorima podataka u saradnji sa UCG koji upravlja platformom SNIKE. Trenutno stanje je da određeno nastavno osoblje Fakulteta pristupa određenim podacima i poštuje GDPR a da neka odgovorna osoba na UCG ima vidljivost svih podataka kroz proces održavanja i upravljanja platformom.
- ❖ Angažovati se sa studentskim organizacijama na promociji značaja studentskih anketa sa ciljem objašnjenja značaja anketa i podizanja poverenja kod studenata da studentske ankete proizvode povratne reakcije nastavnika angažovanih na Fakultetu.
- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom a koju organizuje UCG. Ova izmena treba da uključi izmenu pitanja koja se postavljaju

studentima (da budu prilagođena studentskim pravima i znanjima) uz mogućnost dodavanja pitanja specifičnih za oblast delovanja fakulteta.

- ❖ Preporučuje se izmena postojećih anketa studenata o zadovoljstvu nastavom i organizacijom a koju organizuje UCG. Ova izmena treba da uključi metode za motivaciju studenata da aktivnije učestvuju u popunjavanju studentskih anketa (iako Pomorski fakultet ima procenat odgovora na ankete iznad proseka UCG).
- ❖ Preporučuje se kreiranje resursa poput laboratorije za engleski jezik koji se koristi u pomorstvu a koji je specifičan i ne izučava se na Filološkom fakultetu. Ovo bi podrazumevalo uvođenje specijalizovane literature, dostupne studentima i nastavnicima, praktične vežbe i saradnju sa privrednom gde bi privreda obezbedila praksu kao bitan resurs.

Standard 8. Informisanje javnosti

- ❖ Komisija konstatuje da je STANDARD 8. ispunjen, te preporučuje nastavak rada na unapređenju i podizanju kvaliteta

Standard 9. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje programa

- ❖ Pomorski fakultet Kotor ima kapacitete ne samo provoditi zadane odredbe i propise, već i sudjelovati u kreiranju propisa i procedura za provedbu zahtjevima međunarodne konvencije o standardima za obuku, svjedodžbe i držanje straže pomoraca (STCW konvencija), i na taj način pomoći resornom ministarstvu nadležnom za pomorski saobraćaj u provedbi potpunog implementiranja STCW konvencije u pomorski sektor i obrazovanje pomoraca u Crnoj Gori. Pomorski fakultet to čini i treba tako nastaviti s ciljem unaprijeđenju standarda i primjene STCW konvencije na razini države.

Standard 10. Ciklično eksterno obezbjeđenje kvaliteta

- ❖ Komisija konstatuje da je STANDARD 10. ispunjen, ali je potrebno preduzimati korektivne mjere u cilju unapređenja i prevazilaženja loših strana ili slabosti koje su prepoznate i evidentirane u standardima i indikatorima za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta/samoevaluacija, posebno u dijelu koji se odnosi na naučno - istraživačku djelatnost i unapređenje kulture kvaliteta i akademskog integriteta. Pomorski fakultet je prepoznao navedene rizike i kroz veliki broj evaluacija veoma uspješno radi na otklanjanju istih što treba da se nastavi u budućem periodu.

2. Odbijanje zahtjeva za reakreditaciju.

Obrazloženje:

Komisija predlaže Agenciji naknadnu kontrolu (follow-up) u naznačenom roku:

--

Datum: 06.07.2022. godine

KOMISIJA

Predsjednik: Prof.dr Elen Twrdy

Član: Prof.dr Žarko Koboević

Član: Prof.dr Nikša Grgurević

Član: mr Roko Marović

Član: dr Dejan Vujić

KOMISIJA

Predsjednik

Član

Član

Član

Član

